

آزمون علمی اصول - الموجز - پ ۴ - مرحله اول

توجه: لطفاً با دقت به سؤالات پاسخ دهید. (هر چهار پاسخ غلط، یک نمره منفی دارد)

۱. رابطه علم «اصول فقه» با علم «فقه» چیست؟

- ا. مبادی تصویری برای علم تفصیلی به دلیل احکام در فقه
- ب. مبادی تصدیقی برای علم تفصیلی به دلیل احکام در فقه
- ج. مبادی تصویری برای علم اجمالی به دلیل احکام در فقه
- د. مبادی تصدیقی برای علم اجمالی به دلیل احکام در فقه

۲. معیار تقسیم «وضع» به «وضع خاص» و «وضع عام» چیست؟

- ا. جزئی یا کلی بودن «لفظ موضوع»
- ب. خاص یا عام بودن «لفظ موضوع»
- ج. جزئی یا کلی بودن «معنای ملحوظ»
- د. خاص یا عام بودن «موضوع له»

۳. از نظر مصنف کدام گزینه درباره «استعمال مجازی» صحیح است؟

- ا. استعمال در غیر «موضوع له» با قرینه
- ب. استعمال در غیر «موضوع له» به همراه تفهیم فرد ادعایی
- ج. استعمال در «موضوع له» به همراه تفهیم فرد ادعایی
- د. استعمال در «موضوع له» برای تفهیم آن توسط کلام

۴. معنای حقیقی کلمه «غنیمت» در آیه «وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ» بر اساس کدام علامت «مطلق بهره و فائده» است؟

- ا. تنصیب اهل لغت
- ب. صحت حمل و عدم صحت سلب
- ج. تبادل
- د. اطراد

۵. عبارت «وضع اللفظ لمعنی جامع بكون له مصادیق مختلفه» بیان کننده تعریف کدام مورد است؟

- ا. اشتراک لفظی
- ب. مترادف
- ج. اشتراک معنوی
- د. تعدد مجازات

۶. از نظر مصنف ثمره ثبوت «حقیقت شرعی» چیست؟

- ا. حمل الفاظ روایات بر معنای شرعی در صورت نبود قرینه
- ب. نبود ثمره به دلیل عدم شک در معنای الفاظ روایات
- ج. حمل الفاظ روایات بر معنای لغوی در صورت شک
- د. نبود ثمره به دلیل مجمل شدن لفظ در صورت شک در معنای آن

۷. در مسأله «مشتق» کدام گزینه اختلافی است؟

- ا. تکون الذات موصوفاً بالمبدأ بالفعل
- ب. تکون الذات موصوفاً بالمبدأ فی المستقبل
- ج. کانت الذات موصوفاً بالمبدأ و لم یزل
- د. کانت الذات موصوفاً بالمبدأ و لکنه زال

۸. از نظر مصنف اختلاف مشتق در «قائم» و «مجتهد» در چیست؟

- أ. وضع «قائم» برای متلبس به مبدأ و وضع «مجتهد» برای اعلم
- ب. بقای مبدأ و نوع تلبس
- ج. امکان تصور انتضای مبدأ در «قائم» و عدم امکان تصور آن در «مجتهد»
- د. نحوه تحقق مبدأ و اتصاف به آن

۹. از نظر مصنف کدام گزینه درباره وضع لفظ «امر» برای معانی مختلف صحیح است؟

- أ. مشترک معنوی در معنای «طلب»
- ب. مشترک لفظی در معنای «طلب» و «شیء»
- ج. مشترک معنوی در معنای «شیء»
- د. مشترک لفظی در معنای «طلب» و «فعل»

۱۰. در آیه «وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ» «هیئت امر» در چه معنایی استعمال شده است؟

- أ. بعث
- ب. تهدید
- ج. تعجیز
- د. انذار

۱۱. اشتراک جمله انشائی مانند «وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ» با جمله خبری مانند «وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا» در چیست؟

- أ. «موضوع‌له» در اولی با «مستعمل‌فیه» در دومی
- ب. «مستعمل‌فیه» در اولی با «داعی» در دومی
- ج. «داعی» در اولی با «موضوع‌له» در دومی
- د. «مستعمل‌فیه» در اولی با «مستعمل‌فیه» در دومی

* استدلال القائل بالفور فی هئیه الأمر بقوله سبحانه «وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيُنْزِلُ فِي مَا اتَّكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْحَيْرَاتِ» بأن ظاهر الآیه وجوب الاستباق نحو الخیر الذی هو تعبیر آخر عن الفور و الإتیان بالفرائض من أوضح مصادیق الخیر.

۱۲. اشکال استدلال مذکور در متن کدام است؟

- أ. نه ماده امر بر مره یا تکرار دلالت دارد نه هیئت امر
- ب. سبقت برای انجام عمل خیر می‌تواند مستحب نیز باشد نه واجب
- ج. معنای آیه مذکور بعث بندگان برای انجام عمل خیر است نه وجوب انجام عمل واجب
- د. مصادیق «خیر» اعم از «واجب» است، پس دلیل اعم از مدعا است

۱۳. از نظر مصنف، دلیل «اجزاء اوامر اضطراری از اوامر اختیاری» چیست؟

- أ. اطلاق اوامر اضطراری
- ب. حکم عقل به استیفاء مصلحت واقعی
- ج. عدم اطلاق اوامر اختیاری
- د. دلالت سیره بر استیفاء مصلحت واقعی

۱۴. «طهارت» برای «صلوات» چه نوع مقدمه‌ای است؟

- أ. مقدمه وجوب
- ب. مقدمه علم
- ج. مقدمه وجود
- د. مقدمه صحت

۱۵. إن الغرض من الإيجاب هو جعل الداعی فی ضمیر المکلف للانبعاث نحو الفعل و الأمر المقدمی فاقد لتلك الغایة، فهو غیر باعث، أو غیر

- أ. عقلی
- ب. مطلوب
- ج. محتاج إليه
- د. قابل للجعل

۱۶. وجوب کدام واجب متوقف بر مقدمه مذکور است؟

- ا. نماز نسبت به وضو ب. روزه نسبت به طهارت از خبث ج. حج نسبت به استطاعت د. زکات نسبت به ایمان

* إن لفائيلين باقتضاء الأمر بالشيء النهي عن الضد العام أقوالاً: ثالثهم: الإقتضاء على نحو الدلالة الالتزامية، فالأمر بالشيء يلزم عقلاً النهي عن الضد.

۱۷. رد مصنف بر استدلال مذکور در مسأله «ضد عام» کدام است؟

- ا. برای اثبات امر یا نهی شرعی، حکم عقل حجیت ندارد ب. با وجود بعث در امر به شیء، اثبات نهی از ترک لغو و بیهوده است
ج. فهم دلالت ادله بر عهده عرف است و عرف چنین ملازمه‌ای را نمی‌پذیرد د. نه ماده و نه هیئت امر هیچ گونه دلالتی بر نهی از ضد ندارند

۱۸. إذا نسخ الوجوب و دلّ النسخ على أنّ المولى رفع اليد عن بعثه فقد دلّ على رفع اليد عن مدلول المنسوخ فلا معنى للالتزام ببقاء الجواز أو الرجحان إذ ليس له إلّا ظهور واحد و هو

- ا. الوجوب و لزوم العمل ب. الوجوب و الرجحان ج. البعث نحو المطلوب د. اللزوم إلى الإتيان

۱۹. اگر مولا در کلامی بگوید: «توضاً» سپس قبل از امتثال امر اول بگوید: «إذا بليت فتوضاً»، آیا امر دوم ظاهر در تأکید است یا تأسیس؟ چرا؟

- ا. تأسیس؛ زیرا ذکر سبب آن را متفاوت از امر اول قرار می‌دهد ب. تأکید؛ زیرا وحدت در مسبب، سبب تداخل اسباب می‌شود
ج. تأسیس؛ زیرا حمل بر تأسیس اولی از تأکید است د. نه تأکید و نه تأسیس؛ زیرا دو بعث جداگانه اعم از تأکید و تأسیس است

* إن الأمر و النهي متحدان من حيث المتعلق، مختلفان من حيث الحقيقة و المبادئ و الآثار.

۲۰. از نظر مصنف «حقیقت» و «مبدأ» نهی چیست؟

- ا. بعث و عقاب ب. رجز و کراهت ج. زجر و عقاب د. بعث و کراهت

۲۱. دلالت «نهی» بر تحریم چه نوع دلالتی است؟

- ا. وضعی ب. التزامی ج. عقلی د. تطابقی

۲۲. کدام مسأله «اجتماع مأموری» است؟

- ا. امر به نماز و نهی از آن در یک ساعت خاص ب. نگاه به اجنبی هنگام نماز ج. نماز در دار غصبی د. غیبت کردن هنگام روزه

۲۳. در مسأله «اجتماع امر و نهی» نتیجه قول به «جواز اجتماع» چیست؟

- ا. تقدم نهی و بطلان واجب ب. تقدم امر و صحت واجب ج. بطلان عبادت و حصول عصیان د. صحت عبادت و حصول عصیان

۲۴. نهی در «لا صلاة لجمار المسجد إلاً فی المسجد» چه نوع نهی ای است؟

- ا. تحریمی مولوی ب. تحریمی ارشادی ج. تنزیهی مولوی د. تنزیهی ارشادی

۲۵. از نظر مصنف کدام مورد وجه اختلاف میان مسأله «اجتماع امر و نهی» با مسأله «اقتضای نهی برای فساد» است؟

- ا. اولی فقط در عبادات جاری است ولی دومی اعم از عبادات و معاملات ب. در اولی تعارض میان امر و نهی برقرار می‌شود ولی در دومی تراحم
 ج. اولی مبتنی بر وجود امر و نهی است ولی دومی با وجود نهی تنها نیز جاری است د. در اولی نهی فقط مولوی است ولی در دومی اعم از مولوی و ارشادی

۲۶. مقسم تقسیم «دلالت» به «اقتضاء، تنبیه و اشاره» کدام است؟

- ا. لفظی ب. تضمنی ج. عقلی د. التزامی

۲۷. صغروی بودن بحث در مسأله «دلالت کلام بر مفهوم» به چه معناست؟

- ا. نزاع در حجیت نوع دلالت است ب. نزاع در وجود اصل مفهوم است ج. نزاع در حجیت مفهوم است د. نزاع در مخالفت مفهوم با منطوق است

۲۸. دلالت جمله شرطیه بر کدام یک، از راه دلالت وضعیه قابل اثبات است؟

- ا. ترتب علی میان شرط و جزا ب. منحصره بودن علیت شرط برای جزا
 ج. غیر منحصره بودن علیت شرط برای جزا د. اكمل بودن علیت منحصره برای شرط

۲۹. اگر مولا در دو کلام جداگانه بگوید: «إِذَا خَفِيَ الْأَذَانُ فَقَصِّرْ» و «إِذَا خَفِيَ الْجِدْرَانُ فَقَصِّرْ» و ما برای رفع تعارض آن دو در انحصار علیت شرط برای جزاء تصرف کنیم، کدام نتیجه حاصل می‌شود؟

- ا. قصر نماز در صورت خفای هر دو با هم ب. قصر نماز فقط برای یکی (یا خفای اذان و یا خفای جدران)
 ج. قصر نماز در صورت خفای هر یک جداگانه د. قصر نماز در صورت خفای هر دو، چه با هم چه جداگانه

۳۰. در آیه «وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُمْ مِنْ بَعْدِ أَبْدَانِهِمْ» چه نوع عامی وجود ندارد؟

- ا. استغراقی ب. ازمانی ج. افرادی د. بدلی

۳۱. خیرة الشیخ الطوسی و المحقق و العلامة أن العام المخصّص

- ا. حقیقه مطلقاً ب. مجاز مطلقاً ج. حقیقه إن كان المخصّص منفصلاً د. مجاز إن كان المخصّص منفصلاً

۳۲. «حجیت عام مخصّص در باقی» ثمره کدام بحث اصولی است؟

- ا. اصل عقلایی، تطابق اراده استعمالی با اراده جدی است ب. تمسک به عام قبل از فحص جایز است
 ج. عام مخصّص حقیقت است د. تخصیص عام قانونی با خاص، امری متعارف است

۳۳. در کدام مورد تخصیص رخ داده و بالاجماع صحیح است؟

- أ. تقييد «اضرب من في الدار» بمفهوم «لا تقل لهما أف»
- ب. تقييد «و ذروا ما بقى من الربا» بحديث الرفع
- ج. تقييد «أكرم كلّ عامل» بـ«عادل»
- د. تقييد «الماء كلّه طاهر» بمفهوم «إذا كان الماء قدر كرّ لم ينجسه شيء»

۳۴. مصنف کدام مدعا و دليل درباره «تخصیص و نسخ قرآن با خبر واحد» را قبول دارد؟

- أ. يجوز التخصیص لجريان السيرة
- ب. يجوز التخصیص و إلّا يلزم إلغاء الخبر بالمرّة
- ج. يجوز النسخ لأنّ خبر الواحد حجّة
- د. لا يجوز النسخ لأنّ الآيات واردة في أصل التشريع الذي لا ينسخ

۳۵. کدام گزینه درباره «نسخ» غلط است؟

- أ. النسخ في اللغة هو الإزالة
- ب. النسخ في الإصطلاح تخصیص في الأزمان
- ج. النسخ في القوانين العرفية يلازم البداء
- د. النسخ في الأحكام الإلهية رفع للحكم واقعاً

۳۶. از نظر مصنف کدام ادعا غلط است؟

- أ. الاطلاق من المداليل اللفظية
- ب. الإطلاق و التقييد من الأمور الإضافية
- ج. لا يشترط في المطلق أن يكون أمر شائعاً في جنسه
- د. القدر المتيقن في مقام التخاطب بمنزلة القرينة المتصلة

۳۷. در عبارت قرآنی ﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أَلْبَانُ﴾ اجمال

- أ. وجود ندارد
- ب. ناشی از اجمال مفرد است
- ج. ناشی از اجمال متعلق محذوف است
- د. ناشی از دوران بین حقیقت و مجاز است

۳۸. مصادر الفقه المعتمدة عند كلا الفريقين هي الكتاب و السنة

- أ. فقط
- ب. و العقل
- ج. و العقل و الاجماع
- د. و العقل و الاجماع و السيرة

۳۹. اگر حجیت قطع ذاتی نباشد لازمه اش کدام امر باطل است؟

- أ. تسلسل
- ب. عدم کاشفیت
- ج. عدم معذريت
- د. عدم معذريت

۴۰. الحقّ في حکم نفس التجري، عدم استحقاق العقاب

- أ. إن كان الواجب توصلياً
- ب. إذا كان لغلبة الهوى
- ج. و إن كان إظهاراً للجرأة
- د. مطلقاً

۴۱. إذا حصل اليقين للمجتهد من طريق الرمل و الجفر فقطعه بالحكم

- أ. ليس حجّة إذا كان موضوعياً
- ب. حجة إذا كان طريقياً
- ج. حجة لنفسه دون المقلد
- د. ليس بحجّة إذا كان الطريق غير معتبر

۴۲. به نظر مصنف در چه تکالیفی «امثال اجمالی» کافی است؟

- أ. مطلقاً ب. در توصیيات ج. در توصیيات و تعبدیات اگر مستلزم تکرار نباشد د. در توصیيات و تعبدیات اگر تحصیل علم ممکن نباشد

۴۳. بحث از «وجوب مقدمه» چه نوع بحثی است؟

- أ. بحث لفظی (از دلالت دلیل ذی المقدمه) ب. از مستقلات عقلیه ج. از غیر مستقلات عقلیه د. بحث از حجت

۴۴. مراجعه به عرف برای تشخیص مکیل یا موزون یا عددی بودن مبیع و در نتیجه ربوی بودن یا نبودن بیع مراجعه به عرف در است.

- أ. استکشاف جواز ب. تبیین مفاهیم ج. تشخیص مصادیق د. حل اجمالات به تبع عرف‌های خاص

۴۵. المراد من البحث عن «إمكان التعبد بالظن» أنه هل

- أ. يصح إسناد مؤداه إلى الشارع ب. تترتب على التعبد به مفسدة ج. يكون الأصل الأوّلي، العمل بالظن د. يخرج بعض الظنون عن الأصل الأوّلي

۴۶. تفاوت «ظاهر» و «نص» چیست؟

- أ. الظاهر ظنی الدلالة والنص قطعی الدلالة
 ب. النص مطابق للمراد الجدی بخلاف الظاهر
 ج. الظاهر قابل للتأویل والنص غیر قابل للتأویل
 د. النص محکم و الظاهر متشابه

۴۷. قد حکى المحقق البروجردی رحمته الله أن فی الفقه الإمامیة مسألة ليس لها دليل إلا الشهرة.

- أ. مائة ب. أربعائة ج. سبع مائة د. ألف

۴۸. کدام معادل برای «جهالت» در آیه **﴿أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ﴾** غلط است؟

- أ. جهل ب. خلاف حکمت ج. خلاف تعقل د. سفاهت

۴۹. مصنف کدام دلیل «خبر واحد» را رد نکرده است؟

- أ. اجماع ب. آیه نفر ج. آیه کتمان د. آیه سؤال

۵۰. من أفضل الأدلة على حجیة خبر الواحد التي كشفها عن رضا الشارع ممّا لا شكّ فيه الاستدلال ب..... .

- أ. آیه النبأ ب. آیه نفر ج. الإجماع د. السيرة